

adversus Photium Synodus, una cum omnibus per Nicolaum & Hadrianum adversus eundem in favorem actis & decretis abrogatur. Joannes vero Papa sequenti anno istam Photianam Synodum reprobavit, misso Constantinopolim Legato Maximo, qui ea, qua perperam Legati Apostolici vel gesserant, vel dissimulaverant, in irritum revocavit.

22. Multa, quae Basilius inconsulte egit, artibus & fallaciis insignis magni & impostoris Theodori Santabareni, Photio amicissimi, sunt attribuenda, Leo Basilius filius agre ferebat patrem suum Divinis attribuere miraculis praestigias diabolicas nequissimi viri, eundem pro sancto venerari, omniaque ad nutum ejus decernere; quare Santabareus Leonem sapientissimum principem ab Imperii successione hac fraude conatus est amoveri: Perfuasit juveni, expedire admodum, si ad venerationem sub vestibus pugionem deferret, ut se adversus feras cominus occurrentes tueri posset, aut patris vitam, si (quod etiam facile contingit) feta in angustias redacta in ipsum insiliret, id operae pretium fore Leo judicavit: Ideoque patrem in venatu comitans pugionem occulte gerebat. Captata igitur occasione, Basilio Santabareus significat, se divinis accepisse monitis, Leonem ejus vite insidiari, eaque ex causa pugionem clam deferre, illius inter venandum perimendi causa. Basilius venatu se accingens rem explorat, compertoque pugione filium in vincula conficit, oculis ambo- bus candenti ferro orbaturus. Senatus tamen & Proceres omni studio intercesserunt, ne hoc extremam supplicium praecipitaret; filii optime indolis defensionem admodum esse credibilem, nihilque sibi esse metuendum, dum illum in potestate haberet. Post septennium contigit, ut cum Basilio Senatus convivium exhiberet, Pisticus sebilli voce ingeminavit: heu! heu! Domine Leo: quae audita voce multis Senatoribus in lacrymas effusis, cunctisque a cibo abstinentibus, rogatur Imperator, ut infelicem innocentissimum & optimi filii captivitatem miseraretur, his flexus Basilius filium e vinculis eduxit, successoremque Imperii designavit.

23. Leonem natu praecesserat Constantinus utpote Basilius primogenitus: sed iste vivente patre morbo extinctus est. Ejus defuncti desiderio pater inconsolabilis dies noctesque lugebat. Quem dolorem ut mitigaret Santabareus Monachus & Sacerdos, simulque magistarum praestigiarum scientissimus, eaque arte Basilio acceptissimus, illum pro sancto habenti, caelestiumque miraculorum patratore; pollicitus est nefarius sanctimoniae simulator, se in parentis amplexus adducturum, quem lugebat Constantinus. Atque ita spectum Constantini equo insidentis & ad patrem accedentis, semotis arbitris, oblatum est, in cuius amplexus pater irruit & osculatus est: sed eodem momento mutum & sine voce spectum disparuit, patrem linquens mœrore confertum.

24. Eodem Graecis imperante Basilio, Russi, qui & Rutheni, & a Graecis Ros vocantur, religionem Christianam, abiegato suorum Deorum cultu, Graecorum necdum Photiano schismate depravatorum praedicatione (quibus etiam nunc licet schismaticis adhaerent) susceperunt. Ad illos convertendos miserat Imperator Episcopum cum numero Sacerdotum & concionatorum comitatu: qui benigne excepti, rogati sunt a plebe & optimatibus regionis, ut quoniam ad fidei confirmationem edita a Christo miracula magnifice praedicabant, ipsi quoque unum aliquod signum publicum & visibile patrent, quo populus ad credendum confirmaretur, omnique tolleretur haesitatio & ambiguitas: quoniam nemo praesentium Christi miracula conspexerat, & multi conficta vel judicabant, vel dubitabant. At Graecus Episcopus, ne quis, inquit, fraudem aliquam a nobis suspicetur, petite vos ipsi communi consensu, quale desideratis miraculum. Tum illi, concessio brevi ad deliberandum spatium, volumus, ut Evangeliorum librum, quem prae manibus habes, in ardentem, quam excitaturus sumus, lignorum struem projicias, qui si illaesus ab igne remanserit, nobis argumento erit & convictioni, vera esse quae praedicas. Accepta conditione in forum comportantur copiosa ligna cum virgultis, quibus accensus liber in medias flammis injicitur: expectantique aliquot horis, dum extingueretur incendium, tum demum liber in mediis prunis ardentibus illaesus conspicitur, indeque eductus omni ex parte ab igne inviolatus apparuit. Ita factum est, ut gens barbara grandi concursu idola subverteret, majoribusque in dies incrementis Christiana religio sensim ad usque borealem circumulum sese exporrexerit. Haec Zonaras, Michael Clicas & Cedrenus prodiderunt.

25. Desinente hoc saeculo Romanum Imperium, quod eodem inuente tanta rerum gestarum gloria fuerat a Carolo Magno promotum, provinciarum divisionibus

inter hujus posteros, in inertiam quoque solutis successoribus, diu vacillavit: Franci, Germani, & quibusdam Italiae Dynastis sibi per bella & rapinas illud vendicantibus. Amoto per socordiam Carolo Crasso, ut supra retuli, anno 888. Arnulfus Carolomanni ex pellice filius, illi a Germanis Proceribus sufficitur in Episcoporum & Procerum Tributienti conventu.

26. At vero in Italia, Christi anno 892. Vido seu Guido Spoleti Dux, a Pontifice Formoso Imperii corona redimitur. Ab hoc amulus ejus Berengarius Forjulienis Dux bello victus ad Arnulfum Germaniae Regem confugit, eumque Italiae potiunda spe facile pellexit. Sub hac Vido moriens Lamberto filio coronam reliquit Imperii, qua mox ab Arnulfo Italiam invadente spoliatur, a quo etiam ridiculo eventu Roma capta est; dum Arnulfus urbem obsidet, lepisculus strepitu militari perterritus, per campum fuga ultro citroque se proripiebat, Germanis militibus hinc insequentibus, inde obviam aliis cum magna vociferatione occurrentibus, inter haec Romani murorum custodes, dum has obsidentium discursiones & strepitus advertunt, neque lepisculum discernunt, proximam murorum ab obsessores aggressione imaginantur, & lepisculo meticulosos relicti muris ad urbis interiora fugiunt. Quo perspecto, Germani scalas muro indefenso admovent, urbemque invadunt. Itaque civitas illa Marti tot nationum victrix, quae olim per anserum Capitolii clangorem servata fuerat, nunc temporis per leporem fuit subjugata. Rediit in Germaniam Arnulfus pediculari morbo perit anno 899. ejusque filium Ludovicum Germani Proceres Imperatorem designarunt. Istoque mortente anno 912. omnis Caroli Magni extincta est posteritas.

27. In Hispania Ramirus Leonis & Gallaciae Rex dignus Alfonsi Casti filius & successor, conferto praelio septuaginta Saracenorum millia delevit, per visionem a sancto Jacobo Apostolo praecipuo Hispaniarum Patrono confirmatus; jusque cum suis peccata per confessionem expiare; atque sacratissima Eucharistia praeuniri. Deinde in acie perspicue visus est Apostolus equo albo insidens, deferenste album vexillum, adversus hostes fortiter dimicant. Quae contigit victoria Christi Domini anno 844.

28. Ab Imperatoribus Iconomachis atrox saeculo isto mota est adversus Ecclesiam persecutio Leone Armeno, Michael Balbo, ejusque filio & successore Theophilo; quae sicut multis ruinae causa extitit, sic etiam aliis plerisque confessionum & martyriorum illustrium praebuit occasionem. Quis vero admiranda certamina magni illius Theodori Studitarum Praepositi digne laudant? Quis condigno praetorio extulerit cippos, compedes, molestissimas deportationes, inedia, sitimque perpetuam, aestus & frigora, incellabiles detagitationes, perennes agritudines omni solatio vacuas, crudelissimas toto corpore nudo flagellationes ter aut amplius diversis temporibus toleratas tanta asperitate, ut spiritu desitutis & semimortuis relinquere, totumque cruore nataret carceris pavementum, ejusque fidelissimus discipulus Nicolaus Studita, quamquam ipse quoque toto corpore flagellis confectus & lacerus, sanctissimum Magistrum insula per os ejus modica aqua (non enim aliud suppetebat remedium) ad spiritum & sensum revocare, & carnes corpore reliquo divulsas & tenui quasi filo pendulas ressecare curaret, ut reliqui musculi adhuc ossibus inherentes possent in cicatrices coalescere. Quis pro dignitate commendat Divini Spiritus igne ardentis, quae adhuc supersunt litteras, quas ad Confessores aliosque fideles in fide & patientia roborandos vir plane caelestis frequens scribebat? Mortuo demum Leone Armeno, ex vinculis revocatus, inter discipulorum brachia spiritum immensis meritis cumulatam Deo reddidit.

29. Etiam successor in Imperio Michael Balbus, ut benevolentiam civium sibi conciliaret, extorres & vinculis detentos fideles postliminio revocasset, non diu tamen moratus est feralia contra sacrum Imaginum cultores edicta instaurare. Euthymius insignis meriti vir jampridem Leonem Armenum magna libertate pro venerandis factis Imaginibus coram coarguerat. Qua ex causa tanta in sanctum monitorem iracundia exarsit, ut eum insectari deinceps non desierit: quam deinde profectus est infectionem succedens. Michael Balbus, qui sanctum Confessorem in potestate habens, non alium quam proprium filium Imperio destinatum adhibere illi carnificem voluerit, Theophilum scilicet, cui pater impius jussit, ut tandiu Euthymium tauris caederet loris, donec animum exhalasset: quo in cruciatu martyrium consummavit. Sed quia tam effrata barbaras vix fidem inveniret; rem confirmare placet duorum insignium Graecorum ejus saeculi testificatione. Audiendus in primis Zonaras, sic dicens in Michael Balbo:

Balbo: τὸ ἀγρίον Ἐυθύμιον δὲ μαρτυρικῆν τελευτῆν ἀποδίδωμι μαρτυροῦν διὰ τὸ ἦν αὐτῷ Θεοφίλος. Venerandum Euthymium martyrio occidit immiseratissime necem flagellis caesum per proprium filium Theophilum. Nec minus exerte hoc ipsum astruit, ita scribens Cedrenus: τὸν δὲ μακαρίτην Ἐυθύμιον διὰ Θεοφίλου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀνάγκη παραδίδοι βαρβάρως τυπώσαν ἀποδίδωμι. Beatum autem Euthymium per proprium filium Theophilum morte affecit, bubulis nervis crudeliter cadens.

30. Quid ulterius memorem admirandum illum Methodium, quem perversa haeresi refragantem memoratus Theophilus innumeris est cruciatibus profectus, inter quos a Zonara violenta dentium ab ipsis radicibus evulsio recensetur: A quo etiam in Insulam relegatus fuit, ibidemque in sepulcro cum duobus alter latronibus inclusus sub cuiusdam piscatoris custodia, cui vetitum erat, ne plus panis & aquae inclusis suppeditaret, quam necesse foret ad hoc, ne inedia interiret. Contigit autem, ut alter latronum intus moreretur; cuius cadaver foras educi prohibuit Imperator. Quamvis autem violentiam & molestiam vir sanctus ex tetro terrore eadaveris fetore toleraret, nulla potest oratio exprimere, Septennium ille intra tumulum exegit. Deinde contentiente Theophilo intra regium palatium occulte sine cuiusquam accessu detentus est inclusus. Post mortem Theophili, dum Theodora Augusta Imperium regebat, respirare capit a vexatione Orientalis Ecclesia: & adnitente religiosissima Theodora, Joannes, quem sua haeresis & perversi mores ad Patriarchalem dignitatem exerant, dignitate motus, ejusque loco suffectus est sanctus ille Methodius, qui quadriennio rexit Orientis Ecclesiam, suoque felici obitu ejusdem Theodora studio & auspiciis successorem nactus est virtutum meritis haud imparem Ignatium.

31. Ecclesiastici Scriptores saeculum istud scriptis illustrare: Alcuini ex Anglia in Galliam profectus, quo praepatore plurimum usus est Carolus Magnus, eumque sancti Martini apud Turones Monasterii praefecit, alii, quae nonnullis commendatio potius quam Abbatiali officio, non enim Monachus fuit, neque Sacerdos, sed Diaconi Ordine ad usque vitae exitium contentus, ut vita illius historia refert. In Germania Rabanus Maurus Moguntinensis ex Fuldensi Monacho factus Episcopus. Hic Godescalcum Orbacensem Monachum, qui creditus est Praedestinatorum dogma renovasse, damnavit in Moguntinensi Concilio anno 848. floruitque Lothario Imperante. Hincmarus in Gallia Rhemenis Praeful sub Carolo Calvo etiam floruit, ab eoque idem iterum in Concilio Rhemenis damnatus est Godescalcus: quem virgine caesum scripta sua in ignem conjicere compulsi, & carceri reliqua vita inclusum tenuit. Omnino vero ejus contra Godescalcum actionem libro edito refutavit Ecclesia Lugdunensis, cujus extat eruditus pro Augustini doctrina adversus Joannem Erigenam Scotum dogma tuentem Pelagianum liber, in quo affirmat Praedestinatorum vocabulum nihil esse quam Pelagianum inventum in odium Augustiniana doctrina, ad malitiam quidem humani arbitrii libertatem, sive ad salutem, sive ad bonum, quod tamen ad opera aeternae salutis flecti non possit, nisi Divinae gratiae motione & praeveniat & fulciatur. Aliud ejusdem Ecclesiae in causa Godescalci extat inscriptum opus de tribus Epistolis, quas refellit, scilicet Episcoporum Rabani Moguntinensis, Hincmari Rhemenis, & Venilonis Suesionensis. Verumtamen Rabani summa eruditio & morum integritas nullatenus credere sinunt, ipsum Augustini intemeratam doctrinam ab haereticis fecerere nequissime: multoque facilius crediderim, Godescalcum quam Rabarum errasse. Esti vero Lugdunensis Ecclesiae Godescalci patrocinium, hujus non quidem haereticum seducta, sed fraudibus & mendaciis illustrata susceperit; non parum tamen habet auctoritatis ejusdem tunc Ecclesiae Episcopus Amolo, cujus extant adversus Godescalcum tria non contemnenda opuscula. Petavium horum sub nomine Lugdunensis Ecclesiae librorum, quorum editionem laudat, esse Magistri Flori Lugdunensis censet lucubrations. Scripsere pariter hoc saeculo nono Nicephorus Constantinopolitani Episcopus, cujus extat breve Chronicon & Epistola proluxa ad Leonem Papam tertium, & opuscula quadam contra Iconomachos. Usuardus Alcuini discipulus jussu Caroli Magni Martyrologium scripsit, Eginartus Caroli Magni Cancellarius ejus vitam scripsit, & Francorum Historiam, aliaque. Relictoque saeculo Monachus & Abbas factus est. Multa scripsit Smaragdus Abbas, nec non Claudius Scotus, Joannes Aurelianensis Episcopus, & Dungalus Diaconus de imaginibus scripserunt adversus Claudium Taurinensem Episcopum. Theodorus Studites inter eruditissimos, sanctissimos, inter sanctos eruditissimos, exilia, flagella, innumeraeque ærumnas sustinuit, dum fidem

Catholicam constantissime propugnat; quamplurimas edidit Epistolas Divino Spiritu refertissimas, aliaque opuscula pietatem & eximiam doctrinam spirantia. Amalarius Fortunatus Trevirensis Antistes quatuor edidit libros de Ecclesiasticis Officiis. Rabanus Maurus Abbas primus Fuldenis, deinde Moguntinus Episcopus, vitæque pius & doctus, Commentaria in omnes veteris novique Testamenti libros procudit. Hujus discipulus Strabus Fuldenis Monachus in universa Biblia sacra Glossam contexit, quæ Ordinaria vocatur. Eulogius electus Toletane Ecclesiae Episcopus tribus libris describit historiam Cordubensium Martyrum sub Arabica persecutione, ipseque tandem Martyr occubuit. Haimo Episcopus Alberstatensis luculentas expositiones edidit in Psalmos & in omnes Prophetas, omnesque Pauli Epistolas, aliosque divinae Scripturae libros. Paschasius Ratbertus Abbas Corbesensis primus ex professo Sacramentarii bellum indixit, insigni libro de Corpore & Sanguine Domini, contra Bertramum Presbyterum, qui cepit inter primos in dubium revocare, utrum sit idem in Eucharistia Corpus, quod natum de Virgine fuit. Simeon Metaphrastes Sanctorum vitam scripsit, in quibus, ut admonet Cardinalis Bellarminus, multa de suo addidit ingenio, aut saltem ex apocryphis, quæ praecesserant, relationibus mirabilia & incredibilia. Photius pseudoepiscopus Constantinopolitanus magni vir ingenii, sed majoris nequitiae, scripsit Nomocanonem, qui extat cum Schollis Balsamonis, & praclarum opus, quod nomine Bibliotheca inscriptum. Nicetas David egregie Ignatii Episcopi Constantinopolitani vitam conscripsit admirabilem, simulque vitia & perditissimam Photii malitiam, qui sanctum Ignatium diuissime vexavit. Anastasius Bibliothecarius & Abbas Romanus, Graece Latineque doctus, vitas Romanorum Pontificum a sancto Petro usque ad Nicolaum primum delineavit; Nicenam, quæ septima est, Synodum Latine transtulit: Latine vero Concilium octavum generale, cui ipse interfuit, edidit. Hincmarus Rhemenis Episcopus pateneticam scripsit Epistolam ad Carolum Crasum, etiamque de bono Regimine ad filios Ludovici junioris Imperatoris, vitam quoque sancti Remigii Rhemenis Episcopi, Opus praeterea quinquaginta quinque capitulorum ad Hincmarum Laudunensem. Joannes Diaconus libros quatuor de vita sancti Gregorii Papae primi accuratissime elucubravit, & Joanni Papae octavo dedicavit. Aimoinus Monachus historiae de gestis Francorum edidit, exorsus a primo Rege Faramundo, quam usque ad obitum Ludovici Pii Imperatoris profectus. Ado Viennensis Episcopus de sex ætatibus mundi Chronicum exorsus est ab Orbe condito, definitque ad annum Domini 879. Huic Viennensi tribuitur ab aliquibus Martyrologium, quod alii Adoni Trevirensi adscribunt. Remigius Antiodorensis Monachus Commentaria in Psalmos scripsit, & in duodecim Prophetas, & volumen de Divinis Officiis. Hunc Fulco Rhemenis Episcopus, qui anno 890. sedebat, Remos excitavit ad scholas instaurandas: ut fidem facit in ejus vita Frodoardus.

SELECTA REGUM FRANCIÆ.

Præsertim vero Caroli Magni & Ludovici Pii Capitularia.

1. Cum sit exploratum ex Christianissimorum veterum Franciæ Regum, præcipue autem Caroli Magni, & Ludovici Pii Capitularibus, permagnam ad Ecclesiae Dei regimen hauriri posse utilitatem, in primis vero duos illos praenominatos non modo studio Religionis præcelluisse, nihilque ad ordinem & disciplinam Ecclesiasticam pertinens sancivisse, nisi ex summa Sedis & Episcoporum Regni approbatione & consilio; propositi præcipua ex eis seligere, quasi flores vernantes & coruscantes gemmas, quibus Ecclesiae Sponsae Christi corona rutilet ac eximie decoretur. Usus vero sum exactissima omnium editione, quæ studio & diligentia Stephani Balusii egregie de Ecclesia & omnibus studiosis meriti prodiit.

2. In primis capitulum occurrit observatu dignissimum Dagoberti Regis, circa viduarum successiones & fratrum: Vidua (inquit) si post mortem mariti in viduitate permaneat, aequali inter filios suos, id est, qualem unus ex filiis, usufructuariam habeant portionem, & usque ad tempus extremum vite suæ usufructuario jure possideant. Quod si mater ad alias nuptias forte transferat, eadem die usufructuariam portionem, quam de bonis mariti fuerat